

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 2 MAART 1922.

Wetsvoorstel tot herziening der wet van 24 December 1903 op de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen.

TOELICHTING.

MIJNE HEEREN,

Het wetsvoorstel, dat wij de eer hebben aan de beraadslagingen van het Parlement te onderwerpen, is de herhaling, mits enkele wijzigingen, van het voorstel dat wij ter Kamervergadering van 24 Maart 1920 hebben ingediend, doch dat ten gevolge van de ontbinding in 1921 is vervallen.

Wij achten het overbodig, de door ons toenmaals uitgebrachte toelichting te herhalen; onze mededeleden kunnen daarvan kennis nemen in het stuk n° 128 van het zittingsjaar 1919-1920.

Wij hebben enkele gegrondte opmerkingen der Afdeelingen in acht genomen, inzonderheid de afschaffing van het maximum-grondloon, alsmede de inlassching van de woorden « en bedienden » na het woord « werklieden ». Insgelijks meenen wij dat het billijk is, bij overlijden van den rechthebbende 50 t. h. van de rente uit te betalen aan de weduwe of de minderjarige kinderen.

De uitsluiting der verzekерingsmaatschappijen werd in ons ontwerp niet gehandhaafd, eenvoudig om de aanname van ons voorstel, door de arbeiders met ongeduld verwacht, niet langer te vertragen. Overigens, het vraagstuk van de verplichte verzekering door den Staat komt evengoed op zijne plaats in het bijzonder statuut tot regeling van de verzekeringsmaatschappijen.

Het vraagstuk van de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen is door onze mededeleden genoeg gekend, zoodat het overbodig is daarop verder aan te dringen.

JULES MANSART.

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 2 MARS 1922.

**Proposition de loi revisant la loi du 24 décembre 1903
sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail.**

DÉVELOPPEMENTS

MESSIEURS,

La proposition de loi que nous avons l'honneur de soumettre aux libérations du Parlement est la reproduction, légèrement amendée, de celle que nous avons déposée à la séance de la Chambre du 24 mars 1920, devenue caduc par la dissolution de 1921.

Nous ne pensons pas utile de reproduire les développements que nous donnions alors, nos collègues qui le désirent pourront en prendre connaissance dans le document 182 de la session de 1919-1920.

Nous avons tenu compte de quelques observations, justifiées, qui ont été faites en Sections; notamment la suppression du maximum du salaire de base et l'introduction des mots *et employés* après celui de *ouvriers*. Nous estimons aussi qu'il est équitable que 50 % de la rente soit payée à la veuve ou aux enfants mineurs, en cas de décès du bénéficiaire-rentier.

L'exclusion des sociétés d'assurance n'a pas été maintenue dans notre projet, tout simplement pour ne pas retarder plus longtemps le vote de notre proposition, que les travailleurs attendent impatiemment. Au surplus, cette question de l'assurance obligatoire et par l'État, sera aussi bien à sa place dans le statut spécial qui réglera le régime des sociétés d'assurance.

La question de la réparation des dommages résultant des accidents du travail est assez connue de nos collègues pour qu'il soit nécessaire que nous insistions davantage.

JULES MANSART.

(D)

ANNEXE AU N° 90.

Proposition de loi revisant la loi du 24 décembre 1903 sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail.

ARTICLE PREMIER.

Les dispositions ci-dessous remplacent respectivement les articles 1 et 4, les alinéas 1, 2 et 3 de l'article 5, les alinéas 1 et 2 de l'article 6, les alinéas 4 et 5 de l'article 8, l'alinéa 2 de l'article 10, l'article 17, l'alinéa 4 de l'article 27 et l'alinéa 2 de l'article 29 de la loi du 24 décembre 1903 :

ART. 1. — La réparation des dommages qui résultent des accidents survenus aux ouvriers et employés des entreprises privées ou publiques dans le cours et par le fait de l'exécution du contrat de travail régi par la loi du 10 mars 1900, est réglée conformément aux dispositions de la présente loi.

Ces dispositions s'appliquent, en conséquence : 1e aux entreprises industrielles ; 2e aux entreprises de transport y compris le transport s'effectuant au moyen de voiturettes, tombereaux, etc. ; 3e aux entreprises commerciales ; 4e aux entreprises agricoles.

Elles s'appliquent également, sous les mêmes conditions, à la réparation des accidents survenus dans le cours et par le fait de l'exécution d'un louage de service.

Le gouvernement est autorisé à étendre l'application aux entrepreneurs qui, en exécutant les mêmes

BIJLAGE VAN N° 90.

Wetsvoorstel tot herziening der wet van 24 December 1903 op de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen.

EERSTE ARTIKEL.

De artikelen 1 en 4, het 1ste, het 2de en het 3de lid van artikel 5, het 1ste en het 2de lid van artikel 6, het 4de en het 5de lid van artikel 8, het 2de lid van artikel 10, artikel 17, het 1ste lid van artikel 27 en het 2de lid van artikel 29 der wet van 24 December 1903 worden onderscheidenlijk vervangen door de navolgende bepalingen :

ART. 1. — De vergoeding der schade voortspruitende uit ongevallen, overkomen aan werklieden en bedienden bij private of openbare ondernemingen, in den loop en ten gevolge van de uitvoering der arbeidsovereenkomst, omschreven bij de wet van 10 Maart 1900, wordt geregeld overeenkomstig de bepalingen van deze wet.

Deze bepalingen zijn bijgevolg van toepassing : 1^e op de nijverheidsondernemingen ; 2^e op de ondernemingen van vervoer, daarin begrepen het vervoer per wagentjes, stortkarren, enz. ; 3^e op de handelsondernemingen ; 4^e op de landbouwondernemingen.

Ze zijn, onder dezelfde omstandigheden, ook van toepassing op de vergoeding van de ongevallen, overkomen in den loop en door de uitvoering van cene dienstverhuring.

De Regeering wordt gemachtigd de toepassing daarvan uit te strekken tot de ondernemers die, dezelfde werken

travaux que les ouvriers, sont exposés aux mêmes risques.

ART. 4. — Lorsque l'accident a été la cause d'une incapacité temporaire et totale, la victime a droit, à partir du jour qui suit l'accident, à une indemnité journalière égale à 75 % du salaire quotidien moyen.

Si l'incapacité temporaire est ou devient partielle, cette indemnité doit être équivalente à 75 % de la différence entre le salaire de la victime antérieurement à l'accident et celui qu'elle peut gagner avant d'être complètement rétablie.

Si l'incapacité est ou devient permanente, une allocation annuelle de 75 %, déterminée d'après le degré de l'incapacité, comme il vient d'être dit, remplace l'indemnité temporaire à compter du jour où, soit par l'accord des parties, soit par un jugement définitif, il est constaté que l'incapacité présente le caractère de la permanence. A l'expiration du délai de revision prévu à l'article 30, l'allocation annuelle est remplacée par une rente viagère.

En cas de décès du bénéficiaire, la rente sera continuée à concurrence de 50 % à sa veuve et à défaut de celle-ci aux enfants mineurs.

L'indemnité pourra être portée de 100 à 150 % du salaire, pour les grands blessés, dont l'état nécessite l'assistance d'une autre personne.

ART. 5. alinéas 1, 2 et 3. — Le chef d'entreprise est tenu, conformément

uitvoerende als de arbeiders, zijn blootgesteld aan dezelfde gevaren.

ART. 4. — Heeft het ongeval eene tijdelijke en volkomene ongeschiktheid tot werken veroorzaakt, dan heeft het slachtoffer, te rekenen van den dag na het ongeval, recht op eene dagelijksche vergoeding van 75 t. h. van het gemiddelde dagloon.

Betreft het eene tijdelijke ongeschiktheid die gedeeltelijk is of wordt, dan moet deze vergoeding gelijkstaan met 75 t. h. van het verschil tusschen het loon van het slachtoffer vóór het ongeval en het loon dat het slachtoffer kan verdienen alvorens geheel hersteld te zijn

Indien de ongeschiktheid voortdurend is of wordt, vervangt eene jaarlijksche vergoeding van 75 t. h., bepaald volgens den graad van de ongeschiktheid, zooals hiervoren gezegd, de tijdelijke vergoeding te rekenen van den dag waarop, hetzij door overeenkomst van partijen, hetzij bij een eindvonnis, wordt vastgesteld dat de ongeschiktheid van voortdurenden aard is. Na het verstrijken van den termijn van herziening, in artikel 30 bepaald, wordt de jaarlijksche vergoeding vervangen door eene lijfrente.

Bij overlijden van den rentetrekkende wordt de rente ten beloope van 50 t. h. uitgekeerd aan zijne weduwe en, bij dezer ontstentenis, aan de minderjarige kinderen.

De vergoeding kan van 100 tot 150 t. h. van het loon worden gebracht voor de zwaar gewonden, die wegens hunnen staat door een anderen persoon moeten bijgestaan worden.

ART. 5, §§ 1, 2 en 3. — Het hoofd van onderneming is, overeenkomstig

ment aux dispositions ci-après, des frais médicaux, pharmaceutiques et d'hospitalisation causés par l'accident et faits pendant tout le temps nécessité par son état de santé.

La victime choisit librement son médecin et son pharmacien ; mais le chef d'entreprise n'est tenu qu'à concurrence de la somme fixée par un tarif établi à forfait par arrêté royal, pour les médecins et pour les pharmaciens, à concurrence du montant des prescriptions médicales facturées d'après un tarif établi également par arrêté royal.

ART. 6, alinéas 1 et 2. — Lorsque l'accident a causé la mort de la victime, il est alloué, le cas échéant, les indemnités suivantes :

1° Une somme de 500 francs pour frais funéraires ; le dernier alinéa de l'article 3 est applicable à cette indemnité ;

2° Un capital représentant la valeur, calculée en raison de l'âge de la victime au moment du décès, d'une rente viagère égale à 50 % du salaire annuel.

Ce capital est attribué aux catégories de personnes ci-après désignées

A. Au conjoint non divorcé ni séparé de corps, à la condition que le mariage soit antérieur à l'accident ;

B. Aux enfants légitimes, nés ou conçus avant l'accident, pour autant qu'ils soient âgés de moins de 16 ans,

onderstaande bepalingen, verplicht tot betaling van de genees- en artsenijkundige kosten, alsmede van de verblijfskosten in het hospitaal, door het ongeval veroorzaakt en gedaan gedurende al den tijd vereischt door zijn gezondheidstoestand.

Het slachtoffer heeft de vrije keuze van geneesheer en apotheker ; doch het hoofd van onderneming is slechts gehouden tot het bedrag van de som, eens voor al bepaald in een bij Koninklijk besluit vastgesteld tarief, voor de geneesheeren, en, voor de apothekers, tot het bedrag van den prijs der medische voorschriften, berekend naar een insgelijks bij Koninklijk besluit vastgesteld tarief.

ART. 6, §§ 1 en 2. — Heeft het ongeval den dood van het slachtoffer veroorzaakt, dan worden, bij voorkomend geval, de volgende vergoedingen toegekend :

1° Eene som van 500 frank voor begrafeniskosten ; het laatste lid van artikel 3 is van toepassing op deze vergoeding ;

2° Een kapitaal vertegenwoordigende de waarde — berekend naar den leeftijd van het slachtoffer op het oogenblik van het overlijden — eener lijfrente gelijkstaande met 50 t. h. van het jaarlijksche loon.

Dit kapitaal wordt toegekend aan de hierna aangeduide groepen van personen :

A. Aan den niet uit den echt of van tafel en bed gescheiden echtgenoot, onder voorwaarde dat het huwelijk vóór het ongeval is voltrokken ;

B. Aan de wettige kinderen, vóór het ongeval geboren of ontvangen, voor zoover zij den leeftijd van 16 jaren niet

et aux enfants naturels, dans les mêmes conditions d'âge, pourvu qu'ils aient été reconnus avant l'accident, ou, si la reconnaissance est postérieure, qu'ils soient nés ou conçus avant l'accident;

C. Aux petits-enfants âgés de moins de 16 ans, ainsi qu'aux descendants;

D. Aux frères et sœurs âgés de moins de 16 ans.

ART. 7. — Le juge peut, à la demande de l'intéressé, ordonner que la valeur de la rente soit intégralement payée à la victime lorsque les arrérages annuels ne dépassent pas sept cents francs.

ART. 8. — Le salaire de base pour la réparation du dommage est celui que la victime aura gagné en moyenne pendant les cinq années qui ont précédé l'accident.

Dans le cas où la victime n'aurait pas été occupée pendant cinq ans chez le même patron, on prendra pour base, pour fixer les indemnités à lui payer, le salaire moyen des ouvriers de sa catégorie.

En ce qui concerne les apprentis, ainsi que les ouvriers et employés âgés de moins de 25 ans, le salaire de base, en cas de dépréciation partielle ou totale permanente ou de mort, sera calculé sur celui d'un ouvrier ou d'un employé formé de même catégorie professionnelle.

ART. 10, alinéa 2. — L'assurance peut être réalisée par des caisses communes de prévoyance, par la Caisse nationale d'assurance contre les acci-

hebben bereikt, en aan de onechte kinderen, die aan dezelfde vereischten van ouderdom voldoen, mits zij vóór het ongeval werden erkend, of, indien de erkenning later geschiedde, zijn geboren of ontvangen vóór het ongeval;

C. Aan de kleinkinderen, die den leeftijd van 16 jaren niet hebben bereikt, alsmede aan de bloedverwanten in de opgaande linie;

D. Aan de broeders en zusters beneden 16 jaar.

ART. 7. — De rechter kan, op verzoek van den belanghebbende, bevelen dat de waarde der rente voluit betaald worde aan het slachtoffer, wanneer de jaarlijks te betalen sommen niet zeventienhonderd frank overschrijden.

ART. 8. — Het grondloon voor de vergoeding der schade is het loon, dat het slachtoffer gemiddeld verdien heeft gedurende de vijf jaren vóór het ongeval.

Ingeval het slachtoffer niet gedurende vijf jaar mocht gearbeid hebben bij denzelfden werkgever, wordt het gemiddeld loon van de werkliden zijner categorie tot grondslag genomen om de vergoedingen te bepalen, welke hem moeten betaald worden.

Betreft het leergasten, alsmede werkliden en bedienden die den ouderdom van 25 jaren niet hebben bereikt, dan wordt, in geval van bestendige gedeeltelijke of volkomene ongeschiktheid of van dood, het grondloon berekend naar dat van een bekwaamen werkman of bediende derzelfde beroepsgroep.

ART. 10, § 2. — De verzekering kan geschieden door de gemeenschappelijke voorzorgskassen, door de Nationale Kas van verzekering tegen arbeidsongevallen

dents du travail ou par des sociétés d'assurance particulières agréées par l'État.

ART. 17. — Seront agréées aux fins de la présente loi, les caisses communes d'assurance contre les accidents, constituées par les chefs d'entreprise.

ART. 27, alinéa 1. — L'intéressé ou ses ayants droit ont toujours la faculté d'assigner directement le chef d'entreprise, sauf le droit de celui-ci de mettre l'assureur en cause.

ART. 29, alinéa 2. — Les jugements, allouant des indemnités temporaires ou vaigères, seront exécutoires par provision, nonobstant l'appel et sans qu'il soit besoin de fournir caution. Toutefois, lorsqu'il y aura lieu d'accorder une rente dont le capital est exigible, le juge restreindra l'exécution provisoire au paiement des arrérages.

ART. 2.

Les dispositions nouvelles ci-dessous sont *introduites* respectivement après les articles 7, 17 et 34 de la loi du 24 décembre 1903

ART. 7bis. — En cas de décès, les ayants droit pourront exiger la présence de leur médecin et de leur avocat-conseil aux recherches des médecins légistes et du parquet. Celuici n'aura, en aucun cas, le droit de tenir à l'écart les mandataires des sinistrés.

of door bijzondere verzekeringsmaatschappijen toegelaten door den Staat.

ART. 17. — Met het oog op deze wet, worden toegelaten de gemeenschappelijke kassen van verzekering tegen ongevallen, door de hoofden van onderneming ingesteld.

ART. 27, § 1. — De belanghebbende of zijne rechtverkrijgenden hebben altijd het recht het hoofd van onderneming rechtstreeks te dagvaarden, behoudens het recht voor dezen den verzekeraar in de zaak te betrekken.

ART. 29, § 2. — De vonnissen, waarbij tijdelijke vergoedingen of vergoedingen voor het leven worden toegekend, zijn uitvoerbaar bij voorraad, ondanks hooger beroep en zonder dat het noodig zij zekerheid te stellen. Is er echter grond voor de toekenning eener rente, waarvan het kapitaal kan gevorderd worden, dan beperkt de rechter de voorlopige uitvoering tot de betaling der vervallen rente.

ART. 2.

Onderstaande nieuwe bepalingen worden onderscheidenlijk na de artikelen 7, 17 en 34 der wet van 24 December 1903 *ingevoegd* :

ART. 7bis. — In geval van overlijden, kunnen de rechthebbenden eischen dat hun geneesheer en hun advocaat-raadsman aanwezig zijn bij de onderzoeken gedaan door de wetsdokters en het Parket. In geen geval heeft het Parket het recht de gemachtigden van hen, die door de ramp zijn getroffen, achteraf te houden.

ART. 8bis. — Afin de faciliter aux victimes la fixation du salaire de base, les chefs d'entreprise sont tenus de remettre à leurs ouvriers un carnet de paie, sur lequel seront inscrits les salaires gagnés par ceux-ci.

ART. 17bis. — Le Gouvernement peut charger la Caisse d'épargne d'organiser la Société nationale d'assurance contre les accidents du travail prévue à l'article 10.

ART. 3.

Sont abrogés les articles 2 et 3, l'alinéa 3 de l'article 10, les articles 11, 14, 15, 16 et 20, l'alinéa 3 de l'article 29, les articles 35, 36, 37, 38 et 40.

ART. 8bis. — Ten einde het bepalen van het grondloon gemakkelijker te maken voor de slachtoffers, zijn de hoofden van onderneming verplicht aan hunne werkliden af te geven een betalingsboekje, waarin het door dezen gewonnen loon wordt ingeschreven.

ART. 17bis. — De Regeering kan de Spaarkas gelasten te zorgen voor de inrichting van de Nationale Maatschappij van verzekering tegen arbeidsongevallen, bij artikel 10 voorzien.

ART. 3.

De artikelen 2 en 3, het 3de lid van artikel 10, de artikelen 11, 14, 15, 16 en 20, het 3de lid van artikel 29, alsmede de artikelen 35, 36, 37, 38 en 40 worden ingetrokken.

Jules MANSART.
Dr BRANQUART.
Henri LÉONARD.
Léon TROCLET.
E. SCHEVENELS.
